

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS 2008 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- 1. Institucijos pavadinimas:** LIETUVOS MOKSLO TARYBA
- 2. Institucijos steigėjas:** LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
- 3. Institucijos vadovas:** Tarybos pirmininkas prof. habil. dr. EUGENIJUS BUTKUS
- 4. Ataskaitinis laikotarpis:** 2008 m. sausio 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d.

5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus (nuostatus ir pan.):

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2002, Nr. 68-2758, 2007, Nr. 105-4287) Lietuvos mokslo tarybai (toliau vadinama – Taryba) pavesta vykdyti Seimo ir Vyriausybės patarėjo mokslo, studijų ir eksperimentinės plėtros politikos klausimais funkcijas bei dalyvauti įgyvendinant mokslinių tyrimų sistemos žmonių išteklių plėtrai skirtas Europos Sąjungos struktūrinių fondų programas, finansuoti pagal programas atliekamus mokslinius tyrimus, vertinti Lietuvoje vykdomą mokslinę veiklą. Ši naujoji paskirtis apibrėžta Seimo 2007 gruodžio 17 d. nutarimu X-1378 (Žin., 2007, Nr. 137-5571) patvirtintais Tarybos nuostatais. Atitinkamai pasikeitė Tarybos struktūra. Vietoj anksčiau dirbusių šešių nuolatinių komisijų, šios kadencijos Taryboje yra valdyba ir du ekspertų komitetai: Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas ir Gamtos ir technikos mokslų komitetas. Taryboje dirba 29 nariai: 9 yra valdybos nariai ir po 10 narių kiekviename komitete.

Taryba savo uždavinius vykdo plenariniuose posėdžiuose rengdama ir svarstydamą rekomendacijas dėl mokslo politikos kryptių ir jų įgyvendinimo priemonių, dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros prioritetų, tikslinio ir programinio konkursinio finansavimo plėtotės, dėl mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos vertinimo kriterijų ir tvarkos, dėl nacionalinių mokslo programų tematikos ir projektų, dėl programų įgyvendinimo ir kitais jos kompetencijos klausimais. Siūlymus Tarybai teikia jos komitetai, specializuotos darbo grupės, ekspertai, mokslo ir studijų ir valstybės valdymo institucijos.

Tarybos komitetai turi teisę priimti sprendimus klausimais, susijusiais su jų kuruojamų mokslo sričių problemomis, mokslų sričių ir kryptių mokslinių tyrimų rezultatų vertinimu, skirti ekspertų komisijas mokslo ir studijų institucijoms vertinti. Viena iš svarbiausių komitetų veiklos kryptių yra skirti finansavimą (subsидijas) projektams, parengtiems pagal tyrėjų gebėjimų ugdymo ir kitas programas.

Tarybos valdyba, kurios veikloje dalyvauja ne tik komitetų pirmininkai, bet ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu paskirtas atstovas, Ministro pirmininko patarėjas, Švietimo ir mokslo bei Finansų ministerijų deleguoti atstovai, rengė posėdžių darbotvarkes, teikė siūlymus dėl Nacionalinių mokslo programų rengimo, tvirtinimo ir įgyvendinimo, taip pat dėl kviečiamų ekspertų programų projektams vertinti kvalifikacinių reikalavimų.

Su Taryboje parengtais dokumentų projektais supažindinama Švietimo ir mokslo ministerija, mokslo ir studijų institucijos, jie skelbiami Tarybos tinklalapyje www.lmt.lt. Tinklalapyje informuojama apie rengiamus Tarybos, komitetų ir valdybos posėdžius. Tarybos siūlymai ir rekomendacijos siunčiamos Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, Švietimo ir mokslo ministerijai, kitoms valstybės institucijoms. Ypač glaudžiai Taryba bendradarbiauja su Švietimo ir mokslo ministerija. Reikia pabrėžti, kad į daugumą pasiūlymų atsižvelgta.

2008 metai buvo Tarybos reorganizavimo laikotarpis. VII kadencijos Tarybos sudėti Seimas Vyriausybės teikimu patvirtino 2008 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. X-1545 (Žin., 2008, 59-2205). Taryba buvo suformuota laikantis Nuostatuose apibrėžtos tvarkos – atrankos komitetai atrinko kompetentingiausius mokslininkus, kuriuos pasiūlė mokslo ir studijų institucijos ir pasiūlė patys mokslininkai. Tarybos formavimas užtruko ilgokai, pirmasis naujosios Tarybos posėdis įvyko 2008 m. gegužės 26 d.

Dauguma Tarybos darbų susiję su pasirengimu įgyvendinti naujas Tarybos funkcijas, t.y. parengti ir patvirtinti pačios Tarybos veiklą reglamentuojantys dokumentai (2008–2009 metų veiklos programa, darbo reglamentas, ekspertų skyrimo taisyklės, administracijos struktūra ir jos veiklą reglamentuojantys dokumentai ir t. t.).

Atlikti parengiamieji darbai, būtini 2009 metais pradėti įgyvendinti Europos Sąjungos struktūrinės paramos Bendrosios tyrėjų karjeros programos priemonės „Dotacijos Lietuvos aukšto tarptautinio lygio mokslininkams“ ir „Dotacijos aukšto tarptautinio lygio mokslininkų pritraukimui ir reintegracijai“. Finansinė parama mokslininkams pagal šias priemones teikiama remiantis visuotinių dotacijų (*global grant*) schema, kuri Lietuvoje iki šiol nebuvo taikyta. Taryba parengė ir pateikė Finansų ministerijai vertinti dokumentų, reglamentuojančių Visuotinės dotacijos valdymą ir administravimą projektus: „Visuotinės dotacijos valdymo ir administravimo procedūrų vadovas“, taip pat „Gairės pareiškėjams, siekiantiems paramos pagal dotacijų mokslininkams schemą“, paramos sutarties, projektų paraiškų, mokėjimo prašymų, paraiškų administracinio ir ekspertinio vertinimo, projektų dalykinių ir finansinių ataskaitų bei projektų patikros vietoje formas bei dokumentus pagal Techninės paramos 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos įgyvendinimui planą.

Tarybos struktūroje formuojama administracija, kurios funkcijos – įgyvendinti priimtus Tarybos sprendimus, parengti įvairių procedūrų taisykles. Tarybos administracija organizuoja Tarybos veiklą, rengia dokumentus valstybės bei Europos Sąjungos struktūrinės paramos fondų lėšoms, skirtoms skatinti mokslo, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą administruoti.

Lietuvos mokslo taryba 2008 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. VII-03 patvirtino Lietuvos mokslo tarybos administracijos struktūrą, skyrių nuostatus, pareigybių sąrašus bei jų aprašus. Lietuvos mokslo tarybos administraciją sudaro 5 skyriai ir 3 poskyriai: Mokslo politikos, Nacionalinių mokslo programų, Paramos tyrėjams, Finansų ir apskaitos, Teisės ir administravimo skyriai bei Viešųjų ryšių ir komunikacijos, Subsidijų mokslininkams, Paramos mobilumui poskyriai. Naujų struktūrinių padalinių – Paramos tyrėjams, Nacionalinių mokslo programų skyrių Tarybos administracijoje įsteigimas sudaro sąlygas Visuotinių dotacijų schemas, taip pat Nacionalinių mokslo programų įgyvendinimui.

Įgyvendinant Tarybos strateginius uždavinius, buvo plėtojama bei užtikrinama Tarybos administracinė veikla, tobulinamas teisinis reglamentavimas, personalo kvalifikacijos kėlimas, tvarkoma finansinė apskaita, taip pat atliekami kiti darbai, susiję su tinkamų darbo sąlygų sukūrimu ir Tarybos funkcionavimo užtikrinimu.

Šiuo metu Tarybos administracijos 25 etatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2008 m. rugpjūčio 13 d. sprendimu Nr. 2381 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos administracijos didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės piniginių fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“. Tačiau akivaizdu, kad priėmus naują Mokslo ir studijų įstatymą, Lietuvos mokslo tarybai išaugs darbų ir finansavimo apimtys, todėl administracijai reikės papildomų pareigybių.

Kvalifikuotų specialistų plėtra Tarybos administracijoje sudarys sąlygas tinkamai vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros bei kitas programas, o svarbiausia – tapti institucija, įgyvendinančia programinį konkursinį mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų finansavimą.

Tarybos administracija pradėjo parengiamuosius darbus šiuolaikinius reikalavimus atitinkančiai Projektų, paraiškų bei ataskaitų priėmimo ir vertinimo informacinei sistemai įdiegti, taip pat sukurti ekspertų duomenų bazei, kurioje būtų kaupiami duomenys apie aukščiausio lygio Lietuvos bei kitų šalių ekspertus.

Lietuvos mokslo taryba inicijavo ir įteikė Vyriausybei pasiūlymus dėl ilgalaikės Nacionalinės mokslo ir studijų sistemos plėtros strategijos (toliau – strategijos) koncepcijos rengimo, atsižvelgiant į politinių partijų priimtą susitarimą. Tai būtų pirmas žingsnis strategijai, atitinkančiai valstybės aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų inovacijų viziją ir pagrįstą ekonominės, socialinės kultūrinės ir politinės situacijos analize, parengti.

Daug dėmesio 2008 metais Taryba skyrė programinio konkursinio mokslinių tyrimų finansavimo modeliui parengti ir įgyvendinti. Viena iš pagrindinių priemonių tokiam modeliui įgyvendinti yra Nacionalinės mokslo programos – visuma mokslinių tyrimų ir jiems vykdyti būtinų metodų ir priemonių, sukuriančių sąlygas valstybei ir visuomenei spręsti strategiškai svarbias problemas. Programos sutelktų Lietuvos mokslinį potencialą bei finansinius išteklius ir inicijuotų konkursinius naujus bei koordinuotų jau vykdomus (tarp jų tarptautinio bendradarbiavimo pagrindu) mokslinius tyrimus. Siekiant užtikrinti didžiausios kompetencijos mokslinių tyrimų finansavimą ir skatinti Lietuvos mokslo konkurencingumą, programų įgyvendinimo priemonių vykdytojais atrenkami viešo konkurso būdu.

Remdamasi Tarybos siūlymais Švietimo ir mokslo ministerija parengė „Nacionalinių mokslo programų nuostatus“, kuriuos Vyriausybė patvirtino 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 731 (Žin., 2008, Nr. 85-3382). Taryba parengė galimų Nacionalinių mokslo programų sąrašą, kurį Vyriausybė patvirtino 2008 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 980 (Žin., 2008, Nr. 116-4427). Į sąrašą įrašytos šešios programos. Parengtas „Nacionalinių mokslo programų įgyvendinimo tvarkos aprašas“, detalizuojantis programų rengimo, vertinimo, vykdymo, programos priemonėms įgyvendinti skirtų mokslinių tyrimų projektų konkursų, projektų vykdymo, programos rezultatų apibendrinimo ir sklaidos veiklas.

Atsižvelgdama į programiniam finansavimui turimas lėšas Taryba parengė tvirtinimui Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos ir dviejų Nacionalinių mokslo programų („Valstybė ir tauta: paveldas ir išlikimas“ ir „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“) projektus. Pradėti svarstyti siūlymai dar dėl keturių į Vyriausybės patvirtintą sąrašą įrašytų programų („Lėtinės neinfekcinės ligos“, „Ateities energetika“, „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ ir „Saugus ir sveikas maistas“) parengimo.

Taryba teikė siūlymus ir išvadas dėl įvairių Lietuvos Respublikos teisės aktų projektų. Tarp jų paminėtini siūlymai dėl mokslo ir studijų sistemos pertvarkos programos projekto, dėl mokslo ir studijų institucijų finansavimo metodikos, dėl Lietuvos mokslo, verslo ir gamybos integracijos koncepcijos rengimo ir įgyvendinimo, dėl Lietuvos Respublikos Prezidentų vardinių stipendijų nuostatų keitimo, dėl Lietuvos mokslo premijų, dėl podoktorantūrinių stažuocių (studijų) sistemos projekto, dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos, dėl studentų, priimamų 2008 metais, skaičiaus ir studijų įmokų dalies, apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, dėl Priešakinių tyrimų instituto steigimo ir kiti. Taryba dalyvavo vertinant mokslininkų, siekiančių gauti Švietimo ir mokslo ministerijos įsteigtas mokslo premijas lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei Lietuvos Respublikos pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje, veiklą ir ryšių su Lietuva veiksmingumą, teikė išvadas dėl mokslininkų prašymų skirti jiems valstybės stipendijas, dėl studentų prašymų skirti Lietuvos prezidentų – Antano Smetonos, Kazio Griniaus ir Aleksandro Stulginskio – vardines stipendijas, dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo humanitarinių ir socialinių mokslų monografijų ir kitų leidinių leidybai ir pan.

Taryboje dirba švietimo ir mokslo ministro įsakymu sudaryta Aukštųjų mokyklų bendrųjų vadovėlių leidybos komisija. Atlikusi 47 vadovėlių rankraščių ekspertizę, komisija į 2009 metų vadovėlių leidybos planą rekomendavo įrašyti 27 vadovėlius. Komisija taip pat pripažino tinkamais naudoti aukštosiose mokyklose (suteikė bendrojo vadovėlio žymą) dar 30 vadovėlių, kuriuos jų rengėjai numato išleisti institucijų ir rėmėjų lėšomis.

Taryba taip pat vykdė darbus, kurie jai pavesti įvairiais teisės aktais: vertino valstybinių mokslo programų ir Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo programų projektus ir įgyvendinimo rezultatus, analizavo habilitacijos procedūrų mokslo ir studijų institucijose vykdymą ir pažeidimus, nagrinėjo apeliacijas mokslo laipsnių nostrifikacijos ir akademinės etikos pažeidimo klausimais, mokslo ir studijų institucijų prašymus suteikti doktorantūros teisę, taip pat doktorantų rengimo organizacinius ir kokybės klausimus.

Naujoms funkcijoms įgyvendinti Tarybai labai svarbu plėtoti ryšius su Europos ir atskirų šalių analogiškais tarybomis. Tokie ryšiai būtini Lietuvai siekiant integruotis į Europos mokslinių tyrimų erdvę, mokslinių tyrimų tinklus ir technologines platformas, tariantis dėl tarptautinės Lietuvos mokslo ekspertizės, dėl užsienio ekspertų konkursiniams projektams vertinti. Taryba glaudžiai bendradarbiavo su Europos mokslo fondu (*European Science Foundation*), Europos mokslinių tyrimų taryba (*European Research Council*), Norvegijos, Švedijos, Danijos mokslinių tyrimų tarybomis.

Taryba kartu su mokslinius tyrimus koordinuojančiomis ir finansuojančiomis organizacijomis iš Ispanijos, Izraelio, Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Slovėnijos parengė 7 *Bendrosios Programos* OMC-NET veiklos „*Mokslo politikos koordinavimas regionuose ir šalyse*“ projektą, skirtą mokslinių tyrimų strategijoms koordinuoti nacionaliniu ir regioniniu lygiais, mokslo politikos iniciatyvoms, susijusioms su patirties pasidalijimu, mokslinėmis konsultacijomis ir tarptautinio bendradarbiavimo plėtra. Projektas buvo teigiamai įvertintas, ir Europos Komisija skyrė finansavimą.

Taryba aktyviai dalyvauja Europos Sąjungos šalių mokslo tarybų asociacijoje. Tai neformali organizacija, kuri keliskart per metus rengia susitikimus ir aptaria Europos mokslo taryboms ir kitoms ekspertinėms mokslo institucijoms svarbius klausimus. Varšuvoje gegužės mėn. asociacijos susitikime buvo diskutuojama „protų“ nutekėjimo, susigrąžinimo ir mainų moksle tema. Lapkričio mėn. Paryžiuje tarybų mokslinių sekretorių renginyje buvo aptarti svarbiausieji Prancūzijos prezidentavimo Europos Sąjungai metu visai Europos mokslinių tyrimų erdvei iškelti klausimai. Vienas jų – bendrosios programos (angl. *joint programming*), kurios leis efektyviau panaudoti iš atskirų nacionalinių biudžetų vienodoms mokslinėms problemoms spręsti skiriamus finansinius srautus. Diskutuota ir dėl būtinų tarptautinio bendradarbiavimo strategijų, ypač dėl ilgalaikės bendradarbiavimo strategijos su trečiosiomis šalimis, dėl didelių moksliniams tyrimams skirtų infrastruktūrų juridinio statuso, dėl mokslo ir visuomenės santykių.

Tarybos mokslinė sekretorė B. Serafinavičiūtė spalio mėn. dalyvavo Helsinkyje vykusiame seminare Šiaurės šalių mokslą finansuojančių institucijų tarptautinio bendradarbiavimo patirčiai aptarti. Tarybos narė G. Daunoravičienė dalyvavo Europos mokslo fondo Nuolatinio humanitarinių mokslų komiteto (*Standing Committee for the Humanities*) 2008 m. birželio 26–28 d. Sofijoje organizuotame Rytų ir Centrinės Europos pasitarime dėl humanitarinių mokslų padėties, aptariant tyrinėjimų viešinimo, mokslinio recenzavimo, infrastruktūros kūrimo, koordinavimo ir kitas problemas. Tarybos narys A. Ramonas 2008 m. spalio 7 d. Paryžiuje dalyvavo konferencijoje Europos mokslo tarybos grantų patirčiai apžvelgti.

Plėtodama tarptautinius mokslinius ryšius Taryba 2008 m. parengė siūlymus dėl Lietuvos dalyvavimo Europos kosmoso agentūros programoje ir pradėjo derybas dėl šios programos visateisio nario statuso. Pradėtas bendradarbiavimas su Europos moksliniais tinklais *HERA* ir *EuroNanoMed*.

Siekiant stiprinti gebėjimus mokslo finansavimo bei mokslinių tyrimų programų administravimo srityje, Tarybos administracijos tarnautojai dalyvavo Šiaurės ministrų tarybos biuro Lietuvoje vykdomoje bei iš dalies finansuojamoje valstybės tarnautojų trumpalaikių stažuočių Šiaurės šalių valstybinėse institucijose programoje „Stażuočių programa valstybės tarnautojams“. 2008 lapkričio 31–gruodžio 5 dienomis administracijos direktorė, Paramos tyrėjams skyriaus vedėja bei Subsidijų mokslininkams poskyrio vedėjas lankėsi Švedijos bei Norvegijos mokslų tarybose, kur susipažino su programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų finansavimu ir įgyvendinamu šiose institucijose. Pagrindinis dėmesys buvo skirtas administracinei minėtų institucijų struktūrai, įgyvendinamoms mokslo programoms bei taikomiems mokslinių tyrimų finansavimo modeliams. Vizito Švedijos bei Norvegijos mokslo tarybose metu susipažinta su šių institucijų administruojamomis bei finansuojamomis mokslinių tyrimų programomis, kurių pagrindas yra konkursiniu būdu finansuojami mokslinių tyrimų projektai, projektų vertinimo bei ekspertų atrankos procedūromis, elektroninėmis paraiškų priėmimo, administravimo bei vertinimo sistemomis. Stažuotės Švedijos ir Norvegijos mokslo tarybose skatins tarptautinę Lietuvos mokslo tarybos veiklą, stiprins galimybę bendradarbiauti su didesnę patirtį programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros finansavimo modelius įgyvendinančiomis giminingomis institucijomis.

6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.):

2008 metais Taryba baigė vykdyti Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektus:

6.1 „Tarptautinė mokslinė duomenų bazė LITUANISTIKA“ (BPD2004-ESF-2.5.0-03-05/0054) (iš viso 13 partnerių).

Šiuo projektu siekiama sukurti informacinę ekspertų atrinktų lituanistikos publikacijų elektroninę bazę bei pateikti mokslinę informaciją apie dalį Europos humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslo produkcijos, kurios objektas yra Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros, lietuvių tautos, kalbos istorija ir dabartis (įskaitant šaltinių publikacijas), taip pat mokslų terminija lietuvių kalba. Projekto tikslas – humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslininkų galimybės pristatyti savo mokslinius pasiekimus nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis bei įtvirtinti savo kaip mokslininkų pripažinimą bei kompetenciją. Antra vertus, mokslininkai ir visuomenė turi galimybę susipažinti su Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų srities mokslininkų pasiekimais bei juos įvertinti. Projekto įgyvendinimas sudarys sąlygas humanitarinių ir socialinių sričių mokslininkams pristatyti savo mokslinę produkciją plačiajai visuomenei ir mokslininkams visame pasaulyje. Duomenų bazėje pateikiami duomenys atrinkti pagal specialiai sukurtą humanitarinių ir socialinių mokslų rezultatų vertinimo metodiką. Mokslinės anotacijos (santraukos) lietuvių ir anglų kalbomis užtikrina informacijos apie mokslo pasiekimus sklaidą tarptautiniu lygmeniu.

Projektas užbaigtas 2008 m. rugpjūčio mėn. Ataskaitiniais metais ekspertai įvertino 5434 vienetus lituanistinės mokslinės produkcijos (straipsniai, monografijos, šaltiniai ir pan.). Duomenų bazėje jau yra per 9000 publikacijų santraukų lietuvių ir anglų kalbomis.

6.2. „Mokslinės praktikos organizavimo modelio pirmos studijų pakopos specialistams sukūrimas ir įdiegimas Lietuvos mokslo ir studijų institucijose“ (BPD2004-ESF-2.4.0-03-05/0112) (partnerė Švietimo ir mokslo ministerija),

Projekto tikslas – skatinti akademinį Lietuvos jaunimą domėtis moksliniais tyrinėjimais, atskleisti mokslininko profesijos bei mokslininko karjeros perspektyvas, sudaryti galimybę įvairių Lietuvos regionų bei aukštųjų mokyklų studentams susipažinti su geriausiose Lietuvos mokslininkų grupėse, kolektyvuose ir centruose vykdomais moksliniais tyrimais. Mokslinės praktikos metu studentai gali susipažinti su šiuolaikine mokslinių tyrimų įranga ir priemonėmis

bei kompiuterinėmis programomis, jiems suteikiama prieiga prie visateksčių duomenų bazių ir naujausių įvairių mokslo sričių žurnalų. Studentams vadovauja aukščiausios kvalifikacijos Lietuvos mokslininkai bei tyrėjai.

Mokslinės praktikos metu studentai gauna finansinę paramą – stipendiją. 2008 m. Taryba, vykdydama projekto veiklas, organizavo papildomą konkursą dėl likusių neužimtų 46 bakalauro studentų mokslinės praktikos vietų. Galimybė atlikti praktiką buvo suteikiama konkurso tvarka, ja pasinaudojo pirmosios pakopos studijų studentai 11 mokslo ir studijų institucijų. Kiekvienam konkursą laimėjusiam studentui skirta 750 Lt stipendija per mėnesį.

Projektas užbaigtas 2008 m. balandžio mėn. Iš viso per 2006–2008 m. projekto parama pasinaudojo 500 pirmosios pakopos studentų.

Siekdama studentų mokslinių praktikų tęstinumo, po to kai Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamas projektas jau buvo užbaigtas, Taryba organizavo konkursą dėl 150 studentų mokslinės praktikos vietų pirmosios ir antrosios studijų pakopos studentams. Šia galimybe pasinaudojo 148 studentai 25 mokslo ir studijų institucijose.

6.3. 2008 rugpjūčio 29 d. užbaigtas ir įgyvendintas projektas „Gamtos mokslų podoktorantūrinių stažuotčių sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ (BPD2004-ESF-2.5.0-03-05/0029) (partneriai – Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga ir mokslo ir studijų institucijos).

Projekto tikslas – sukurti ir įgyvendinti podoktorantūrinių stažuotčių sistemą, kuri įtrauktų į mokslinę veiklą universitetinių studijų trečiosios pakopos absolventus ir sudarytų jiems sąlygas pradėti savarankiškus mokslinius tyrimus. Taip pat siekta aktyviau skatinti mokslininkų mobilumą, tarpinstitucinį ir tarpdisciplininį bendradarbiavimą.

Stazuotčių įgyvendinimas bei institucijų keitimasis žiniomis leido jaunesiems mokslininkams įgyti mokslinių tyrimų patirties, susipažinti su užsienio mokslinių institucijų tyrimais, kelti savo mokslinę, pedagoginę kvalifikaciją. Tokios stažuotės skatina ne tik jaunųjų mokslininkų mobilumą ir mažina jų emigraciją („protų nutekėjimą“), bet ir prisideda prie institucijų vykdomų mokslinių tyrimų kokybės gerinimo, mokslinių institucijų bendradarbiavimo plėtojimo.

Vykdamas projektą, mokslo ir studijų institucijose konkurso būdu buvo įdarbinti 58 stažuotojai (tarp jų 9 užsieniečiai iš Kazachstano, Bulgarijos, Baltarusijos, Ukrainos, Kaliningrado srities). Mokslinės stažuotės trukmė – 1 metai, keletui tyrėjų mokslinės stažuotės buvo pratęstos dar 3 mėnesius. Vienai stažuotei buvo skirta 50 tūkst. Lt. Daugiausia mokslininkų stažuotojų – 17 dirbo Kauno technologijos universitete, 7 – Fizikos institute, po 5 – Biotechnologijos ir Puslaidininkų fizikos institute.

2008 m. balandžio 4 d. Kaune įvyko baigiamoji mokslinė konferencija projekto rezultatams aptarti. Stažuotojai konferencijoje skaitė pranešimus bei pristatė savo mokslinius tyrimus.

6.4. „Lietuvos mokslininkų kompetencijos infrastruktūrų plėtros ir integracijos į Europos mokslinių tyrimų erdvę galimybių studijos parengimas“ (BPD2004-ESF-2.5.0-03-05/0037) (partnerė – ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas).

Svarbiausias projekto tikslas – kompetencijos centrų ir priešakinių tyrimų institutų sukūrimo Lietuvoje galimybių studija. Studija pristatyta valstybės institucijoms ir mokslinei visuomenei 2008 m. kovo mėn. 19 d. Vilniuje įvykusioje konferencijoje. Studijoje pateikta užsienio šalių mokslinių tyrimų infrastruktūros tobulinimo patirties analizė, įvertinta Lietuvos mokslinių tyrimų situacija, parengti siūlymai dėl gerosios praktikos diegimo Lietuvoje. Taip pat parengti siūlymai dėl kompetencijos centrų ir priešakinių tyrimų institutų valdymo schemų, finansavimo bei integravimosi į Europos mokslinių tyrimų tinklus. Projektas užbaigtas 2008 m. birželio mėn.

6.1 – 6.4 punktuose paminėti projektai buvo ypač reikšmingi Lietuvos mokslo ir studijų sistemai, todėl juos nutarta tęsti panaudojant 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės

paramos lėšas ir įtraukti į juos daugiau naudos gavėjų. 2008 metais vyko pasirengimas projektų vykdymui, projektus pradėdama vykdyti 2009 metais.

Patirtis, sukaupta administruojant, koordinuojant ir vykdamas paminėtus Europos Sąjungos 2002–2006 metų struktūrinės paramos projektus, yra pagrindas Tarybai įgyvendinti naujas funkcijas – administruoti ir finansuoti mokslinius tyrimus, vykdomus pagal „Tyrėjų karjeros programą“, „Bendrąją nacionalinę kompleksinę programą“ ir „Bendrąją nacionalinę mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programą“. Šios programos parengtos siekiant įgyvendinti Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje ir Europos Komisijos patvirtintose programose – „Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa“ ir „Ekonomikos augimo veiksmų programa“ – išskeltus tikslus ir uždavinius.

7. Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai skirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas):

Programa 10.01. Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra – 2 153 tūkst. Lt.

8. Kitos institucijos lėšos (jei tokių yra):

8.1. Švietimo ir mokslo ministerija 2008 m. kovo 31 d. sutartimi Nr. SUT-228 skyrė lėšas kompensuoti lietuvių kilmės užsieniečių mokslininkų ir Lietuvos Respublikos pilietybę turinčių mokslininkų, gyvenančių užsienyje ir pretenduojančių gauti LR Švietimo ir mokslo ministerijos įsteigtas premijas, paraiškų ekspertinio vertinimo išlaidas – 4,2 tūkst. Lt.

8.2. Švietimo ir mokslo ministerija 2008 m. gegužės 16 d. sutartimi Nr. SUT-397 skyrė lėšų Aukštųjų mokyklų bendrųjų vadovėlių leidybos komisijos veiklos išlaidoms – 90 tūkst. Lt.

8.3. Lietuvos mokslo tarybos vykdomų Europos Sąjungos struktūrinės paramos projektų (jų sąrašas pateiktas 6 punkte) finansavimui 2008 metais gauta 5475,7 tūkst. Lt.

8.4. Šiaurės šalių ministrų taryba skyrė Lietuvos mokslo tarybos administracijos darbuotojų stažuotei Skandinavijos šalyse 9,5 tūkst. Lt.

9. Biudžetinių lėšų panaudojimas:

2008 metais panaudota valstybės biudžeto lėšų – 2061,8 tūkst. Lt (t.y. 95,8 proc. skirtų valstybės biudžeto lėšų). 91,2 tūkst. Lt sutaupyta pagal 2008 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės piniginių išteklių naudojimo prioritetų nustatymo“ rekomendacijas.

10. Kitų lėšų panaudojimas:

2008 metais panaudotos visos 8.1, 8.2, 8.3 ir 8.4 punktuose nurodytos lėšos

11. Biudžetinių asignavimų ir kitų lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Nepanaudotų valstybės biudžeto lėšų liko 91,2 tūkst. Lt (žr. 9 punktą).

Nepanaudotų lėšų, gautų iš kitų šaltinių, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje neliko.

Tarybos pirmininkas
2009 m. vasario 23 d.

prof. habil. dr. Eugenijus Butkus